Lugupeetud Andmekaitse Inspekstioon

Julianus Inkasso OÜ tagasiside ja ettepanekud juhendi „Maksehäirete avaldamine“ kohta

Julianus Inkasso OÜ (edaspidi Julianus) tegutseb krediidiinkassona peamiselt võlausaldajate esindajana, harvem ka võlanõuete omandajana/krediidiostjana.

Julianuse hinnangul peaks juhend selgitama olemasolevaid nõudeid üheselt ja praktiliselt, toetades võlgnikega suhtlemist ning vaidluste ja kaebuste lahendamist, ilma põhjendamatute täiendavate kontrolli-, dokumenteerimis- või teavitamisetappideta. Oluline on, et juhendile saaks konkreetsete küsimuste lahendamisel lihtsalt viidata ning vältida korduvaid vaidlusi samade põhimõtteliste küsimuste üle.

1. **Inkassoteenuse osutaja roll andmete registrile esitamisel**

Juhendi punkt 1.2 ja peatükk 2. Palume sõnaselgelt juhendis selgitada, et võlaandmeid maksehäirena võib maksehäireregistrisse sisestada/esitada ka inkassoteenuse osutaja kui võlausaldaja esindaja oma volituste piires (nõuet omandamata). Võlanõude omandamise korral tegutseb inkassoettevõte ise võlausaldajana. Esindaja kaudu andmete sisestamine/esitamine ei peaks tähendama vajadust sama toimingut võlausaldajal eraldi korrata.

Inkassoteenuse osutaja esitab võlaandmed registrile oma tegelikust andmekaitsealasest rollist ja esindusõigusest lähtudes, tegutsedes kas iseseisva vastutava töötlejana või vastutava töötleja juhiste alusel volitatud töötlejana. Registripidaja otsustab iseseisva vastutava töötlejana andmete avaldamise ja avaldamise jätkamise üle. Palume seda eristust juhendis lühidalt ja arusaadavalt kirjeldada, et juhend omaks tegelikku praktilist väärtust kõnealuse andmetöötluse ja andmetöötleja rolli osas.

2. **Üks terviklik teavitus dubleerivate e-kirjade asemel**

Juhendi punkt 2.4 ja punkt 4.2. Praktikas edastatakse võlanõuet ja maksehäireandmete kavandatavat avaldamist puudutava teave andmesubjektile/võlgnikule ühes teavituses. Palume juhendis selgelt kinnitada, et kui vastav teave on nõuetekohaselt andmesubjektile edastatud, ei ole selle andmesubjektile edastamist vajalik mitme osapoole poolt eraldi dubleerida. Dubleerivad teavitused/e-kirjad võivad hajutada tähelepanu ning tuua kaasa olukorra, mil oluline teave jääb andmesubjekti poolt tegelikult läbi lugemata.

Palume juhendis selgitada, et võlateate ja maksehäireandmete avaldamise kavatsusest teavitamise ühendamist samasse kirja ei saa iseenesest käsitada võlgniku lubamatu survestamisena võlanõude sissenõudmisel. Selline ühendatud teavitus võimaldab anda võlgnikule täielikku ja terviklikku teavet, vältides dubleerivaid teateid.

Maksehäireregistrisse sisestatud võlaandmete muudatuste puhul palume selgelt juhendis eristada maksehäire andmetes vea parandamist ja olulisi sisulisi muudatusi tavapärasest maksehäire andmete ajakohastamisest. Julianuse hinnangul võlanõude tasumisega viivitamise korral lisandunud igapäevane viivise muutus näiteks ei peaks kaasa tooma automaatselt uut teavitust andmesubjektile. Samuti ka võlanõude osalise tasumise korral, millest andmesubjekt on ise teadlik, **andmesubjekti teavitada on ebamõistlik haldus- ja ressursikohustus.**

3. **Sissenõutava võla maksegraafik ja kompromiss**

Juhendi punkt 2.3.2 ja peatükk 3. Julianuse menetluses olevad võlanõuded on üldjuhul juba täies ulatuses sissenõutavaks muutunud. Maksegraafikuga lepitakse kokku sissenõutavaks muutunud võla tasumise tingimused.

Julianuse ettepanek: selgitada juhendis, et sissenõutavaks muutunud võlanõude alusel maksegraafiku sõlmimisest või nõuetekohasest täitmisest ei järeldu automaatselt kohustus maksehäire avaldamine maksehäireregistris lõpetada. Lähtuda tuleb kokkuleppe sisust. Samuti palume juhendis eristada osamaksete tõttu võlajäägi vähenemist, rikkumise lõppemist ja kompromissiga nõudest (osaliselt) loobumist. Selgitus peaks võimaldama põhjendada, miks tasumine kajastub võlaandmetes, kuid ei too tingimata kaasa maksehäire kustutamist või avaldamise lõpetamist.

4. **Vaidlustamine ja kohtuliku sissenõudmise valik**

Juhendi punktid 2.3.1 ja 4.2–4.5. Palume arusaadavalt eristada võlanõude olemasolu või võla summa vaidlustamist ning vastuväidet õigete andmete avaldamisele andmesubjekti konkreetse olukorra tõttu. Eristada tuleks võlaandmete kontrollimise ajaks rakendatavat ajutist piirangut lõplikust parandamisest, kustutamisest või avaldamise lõpetamisest. Eeltoodu aitab selgitada andmesubjektile/võlgnikule tema pöördumise lahendamise asjaolusid.

Koostöö inkassoteenuse osutaja ja maksehäireregistri pidaja vahel peaks võimaldama pöördumise sisulist lahendamist ilma samade selgituste ja dokumentide põhjendamatu korduva küsimiseta (dubleerimine). Palume selgitada andmesubjektile vastamisel rollide jaotust, kui andmesubjekt on sama pöördumise edastanud nii maksehäire sisestajale kui ka maksehäireregistri pidajale näiteks ühe ja sama e-kirjaga.

Julianuse hinnangul peaks sama pöördumise lahendamisel olema võimalik anda koordineeritud vastus ja esitada asjakohased dokumendid ühekordselt, kui vastusest nähtub selgelt, kelle nimel ja milliste küsimuste kohta vastatakse. See võimaldaks vältida sama teabe dubleerivat edastamist, jätmata kummagi töötleja tegevust puudutavaid küsimusi vastuseta.

Jõustunud kohtulahendiga tunnustatud nõude puhul palume selgitada, et nõude aluse ja suuruse kontrollimisel saab lähtuda kohtulahendiga tuvastatust, nõudmata automaatselt uuesti kõiki algse nõude alusdokumente. Eraldi tuleb arvestada kohtulahendi järgseid tasumisi, kokkuleppeid ja muid nõude kehtivat jääki või staatust mõjutavaid asjaolusid.

Palume juhendis ka täpsustada/selgitada, et kohtusse pöördumata jätmine või maksekäsuavaldusele järgneva hagimenetluse algatamata jätmine ei tõenda üksinda nõude põhjendamatust või alusetust ega maksehäire avaldamise jätkamise surve-eesmärki. Vastavat võlausaldaja otsust võib mõjutada nõude suuruse ja kohtusse pöördumisega kaasnevate menetluskulude suhte proportsionaalsus.

Lugupidamisega

Merle Laurimäe

Julianus Inkasso OÜ juhatuse liige

/allkirjastatud digitaalselt/